

OZAN İÇİN YAŞAMAK BİR SERÜVENDİR

Âşıklık-halk ozanları Kars'ın geleneksel kültürüdür.

Âşık Şenlik (1852-1913): Yunus-Namık Kemal karışımıdır. 1876 sonrası Rusya'ya tazminat karşılığı verilen Kars-Ardahan-Acara'nın Çıldır sancağında doğmuş. Derin tasavvuf bilgisi yanında, yurtseverlik ve bağımsızlık bayrağı haline gelmiştir. Rus işgaline karşı ilk sivil milis örgütlenmelerinin olduğu Çıldır 'da bu kavganın sözü-sözcüsü olmuştur. "Ehli İslam olan işitsin bilsin/ can sağ iken yurt vermeyiz düşmana" Çarlık Rusyası'nın işgali altında ne anlama geldiği açıktır. Şenlik ölmüş ama düşleri 17 Ekim devriminden sonra Çıldır İslam Şûra hükümeti ile taçlanmıştır.

Dünü bugüne bağlamak, halkın dertlerinin ve sevdalarının dili olmak, gelenek ve göreneklerinin korunmasında doğal bir çeşmedir Âşık Şenlik.

Bir sanatçı olarak, durumdan vazife çıkarmış, bu uğurda öldürülmeyi dahi göze almıştır. Bir yandan kavganın sözcülüğünü yaparken diğer yandan (Âşık Gülistan gibi) çıraklar yetiştirmiştir. Tohumları yeşermiş Âşık Gülistan'ın oğlu Murat Çobanoğlu bu serüveni günümüze kadar taşıyabilmiştir.

Halk hikâyelerini sazıyla ve duru bir Türkçeyle aktarmıştır. Kerem ile Aslı, Salman Bey, Latif Şah (Yoksul biri sonra şah olur) hikâyeleri bunun örnekleridir.

Âşık Şenlik'in halefleri

Murat Çobanoğlu ve Şeref Taşlıova... Bu saz ve söz ışıkları, aydınlanmanın ışık bahçesinde (Halkevleri'nde) yetişirler. Yazı ve şiir yazmak ile müzik kurslarına katılırlar. 1960'ta Halkevi Başkanı Dr. Budak Demirel , hem doktorluk yapar hem de Cumhuriyetimizin misyoneridir. Modern tarım, hayvancılık, arıcılık, marangozluk kurslarının yanı sıra kültür-sanat bahçesine çevirir Halkevi'ni. Karseli dergisini çıkarır. İyiliklerin önderi, hocası, abisi, hatta babasıdır. Bu iki genç ozan (âşık) onun da teşvikiyle Konya âşıklar yarışmasına katılır ve birinci olurlar. Dr. Demirel, kendi aralarında topladığı paralarla her birine 300 lira ödül verir. Artık bunlar halkın sevgilisi olmuştur. O sevgi yumağı, 68 baharında en üst seviyeye ulaşır. Köroğlu Destanı'yla, Bolubeyi, Ayvaz türküleriyle onlar da 68'in ruhuna uygun meyveler vermeye başlarlar. Onların "Köroğlusu" da yoksulun kılıcı olmaya başlar. "Bir hışımla geldi geçti Kızıroğlu Mustafa Bey. Hışımı dağı deldi geçti Kızıroğlu Mustafa Bey."

Merkezde uyuyan, halkını unutan, hak ve adaletten uzak yöneticilere karşı kendi kahramanlarını sürerler. Haksızlığa, adaletsizliğe onlar da kendi lisanında isyan ederler.

Arka bahçelerinde, Cumhuriyetin öncüleri: Halk Eğitim Merkez Md. Mahir Baranseli, Av. Sadık Müftahi , öğretmenlerimizden; Erdal Özmen, İsmail Talınlı, Hasan Kartarı ve Dr. Budak Demirel hiç yılmadan bu iki ışığımızı beslediler. Ta ki 12 Mart darbesine kadar. 12 Mart darbecileri, büyük bir başarıyla bu ışık bahçelerimizi dağıttılar. M. Kemal 'in aydınlanmacı kurumları kapatıldı.

Bu iki ışık

- 40 yıl Konya Âşıklar Bayramı'na katıldılar.

1989'da İngiltere Kraliyet Sarayı'nda Royal Hall'de, dünya halk hikâyeleri festivaline...

- 1996, Galler'de uluslararası halk hikâyeleri festivaline...

- 1996'da Kırgızistan'da Manas Destanı şölenlerine...

- 1987'de Almanya'da, Marı'da yine Türk kültürünü temsile katıldılar...

- BBC TV'de belgesel olarak yayımlanmaya değer görüldüler...

- Japon TV'si NHK'nin 1983'te çekmiş olduğu İpek Yolu dizisinde geniş şekilde yer aldılar.

1940'ta doğup 2005'te yoksulluk içinde (Kazancı Bedih gibi) öldü Çobanoğlu. Yerin cennet, ışığın bol olsun. Ona en son yine Karslı hemşerileri sahip çıkarak cenazesini götürüp bağrılarına bastılar. Kendisi gibi geçim sıkıntısı çeken Ş. Taşlıova da 50 yıllık saz-söz arkadaşını, can yoldaşını, gözü yaşlı, içi buruk uğurladı.

Ş. Taşlıova'yı konuşturmak istedim. O ozanca, Âşık Şenlik'ten cevap verdi:

"Namertlerin kanadıyla uçmam Allah kerimdir.

Suyu abu kevser olsa içmem Allah kerimdir."